

РОЛЬ ЄДИНОГО ПОДАТКУ В ФОРМУВАННІ ДОХОДІВ МІСЦЕВОГО БЮДЖЕТУ

Чигрин К.С.,

*студентка кафедри обліку, оподаткування, публічного управління та адміністрування,
Криворізький національний університет, м. Кривий Ріг, Україна,
e-mail: katty.chygryn@gmail.com*

Голобородько Т.В.,

*к. е. н., старший виклад кафедри обліку, оподаткування,
публічного управління та адміністрування
Криворізький національний університет, м. Кривий Ріг, Україна,
e-mail: holoborodko@knu.edu.ua,
ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-9289-8932>*

Спрощена система оподаткування, обліку та звітності – особливий механізм справляння податків і зборів, що встановлює заміну сплати окремих податків і зборів на сплату єдиного податку [1]. Єдиний податок – податок, що сплачують суб'єкти господарської діяльності на спрощеній системі оподаткування, основний підприємницький податок. Первісно планувався та був єдиним відрахуванням, передбаченим у рамках спрощеної системи оподаткування, та поєднував у собі відрахування до місцевого податкового бюджету, Пенсійного фонду та Фонду соціального страхування [2].

Метою запровадження спрощеної системи оподаткування була підтримка малого бізнесу та сприяння його розвитку [3, с. 9]. Це передбачало легалізацію малого бізнесу за рахунок спрощення процедур сплати податків та активізації підприємництва.

Відповідно до статті 64 Бюджетного кодексу України [4] до доходів загального фонду бюджетів сіл, селищ та міст належать: 60 % податку на доходи фізичних осіб, 3%-45% рентна плата, акцизний податок з реалізації суб'єктами господарювання роздрібної торгівлі підакцизних товарів, 10 % податку на прибуток підприємств, місцеві податки та збори, що сплачуються (перераховуються) згідно з Податковим кодексом України, а також ліцензії, штрафи, адміністративні стягнення та інше.

Місцеві податки і збори забезпечують значні надходження до місцевих бюджетів, реальну фінансову автономію органів місцевого самоврядування і місцевих органів державної влади.

Використовуючи дані Відкритого бюджет міста Кривий ріг [4], було проаналізовано динаміку та структуру податкових надходжень до бюджету м. Кривий Ріг.

Встановлено, що у структурі доходів місцевих бюджетів найбільшу питому вагу займає податок на доходи фізичних осіб – 60,4% в 2019 р. в сумі 3 092 805,9 тис. грн від загальної суми доходів загального фонду місцевого бюджету.

Згідно з аналізом, другим за сумою джерелом доходів місцевих бюджетів є податок на майно, який є місцевим податком. В 2019 р. податок на майно склав 1373744,6 тис. грн, що на 627464,9 тис. грн або на 84,1% більше ніж в 2018 р.

Значна частка у структурі місцевих бюджетів належить надходженням єдиного податку. У проаналізованому періоді вона становить 6,7% від доходів загального фонду місцевих бюджетів. Обсяг надходжень єдиного податку за 2019 р. склав 342 952,9 тис. грн, що на 27,1% або на 73122,0 тис. грн більше від надходжень попереднього року.

Місцевий бюджет м. Кривий Ріг наповнюється в основному за рахунок: податку на доходи фізичних осіб (приблизно 60-65%), податку на майно (20-27%), єдиного податку (3-7%) та інших податків та зборів.

Частка єдиного податку в доходах м. Кривий Ріг займає третє місце (табл. 1).

Таблиця 1

Структура та динаміка надходжень єдиного податку до бюджету міста Кривий Ріг в 2017 – 2019 рр.

Показник, тис. грн	2017 рік	2018 рік	2019 рік	Частка в місцевому бюджеті, %			Відхилення			
							Абсолютне (+;-)		Відносне (%)	
				2017р .	2018р .	2019р .	2018 р. від 2017 р.	2019 р. від 2018 р.	2018 р . від 2017 р.	2019 р. від 2018 р .
Єдиний податок, у т.ч.:	79325,6	269830,9	342952,9	2,55	7,18	6,70	190505,3	73122,0	240,2	27,1
Єдиний податок з юридичних осіб	13415,0	38438,0	44690,2	0,44	1,02	0,87	25023,0	6252,2	186,5	16,3
Єдиний податок з фізичних осіб	65910,6	231392,9	298262,7	2,12	6,16	5,82	165482,3	66869,8	251,1	28,9

У 2018 р. спостерігається збільшення надходження єдиного податку порівняно з 2017 р. на 240,2% або на 190 505,3 тис. грн. Це пояснюється зростанням кількості платників податку I, II груп. Збільшення кількості платників податків обумовлюється легалізацією тіньового бізнесу та прийнятними умовами для започаткування власної справи.

Отже, важливе місце у формуванні доходів місцевих бюджетів належить розвитку місцевого оподаткування шляхом встановлення місцевих податків і зборів та забезпечення зростання податкових надходжень. Єдиний податок суттєво впливає на розмір податкових надходжень, так як його частка у доходах (на прикладі м. Кривий Ріг) складає 3-7%. Враховуючи, що надходження єдиного податку в основну здійснюється завдяки реалізації підприємницької діяльності фізичними особами, пріоритетним бачиться стимулювання розвитку та підтримка бізнесу фізичних осіб.

Список використаних джерел:

1. Податковий кодекс України від 02.12.2010 р. № 2755-VI URL: <http://sfs.gov.ua/nk/rozdil-xiv-spetsialni-podat/> (дата звернення: 30.10.2020).
2. Єдиний податок : веб-сайт. URL: <https://taxer.ua/uk/> (дата звернення: 31.10.2020).
3. Бетлій О., Бураковський І., Кравчук К. Спрощена система оподаткування в Україні: оцінка в контексті сучасних реалій: довідник. Київ, 2015. URL: http://www.ier.com.ua/files/publications/Books/SSO_IER.pdf (дата звернення: 30.10.2020).
4. Бюджетний кодекс України від 08.07.2010 р. № 2456-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2456-17#Text> (дата звернення: 30.10.2020).
5. Відкритий бюджет міста Кривий ріг : веб-сайт. URL: <https://openbudget.krmisto.gov.ua/> (дата звернення: 30.10.2020).